

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

| Előfizetési árak: | | Videkre küldve: | |
|-------------------|-----------------|-------------------|-----------------|
| Helyben. | | | |
| Egy évre . . . | 10 kor. — fill. | Egy évre . . . | 16 kor. — fill. |
| Fél évre . . . | 5 . . . | Fél évre . . . | 8 . . . |
| Negyed évre . . . | 2 . . . 50. | Negyed évre . . . | 4 . . . |
| Egy óra . . . | — | Egy óra . . . | 1 . . . 79 . |

Égvésszám ára 4 fillér.

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Tanulság a legutóbbi vesztegetésből.

Irta: **Nagy István** kémeri ref. lelkész.

Mit mutat nemzetünk gyászos történelme az osztrák haz uralma alatt, a mióta párhuzamosan folyik Ausztriával, a legközelebbi lélekviszár kísértetig! Egy szakadatlan és soha fel nem támadott törekvést Magyarország elnémetesítésére, nemzeti, állami önállóságától megfosztására, osztrák provinciává süllyesztésére. Hogy milyen uton, milyen eszközökkel, az soha nem képezett kérdést Ausztriára nézve sem az észszerűség, sem a lelkiismeret szempontjából. A történelemben szerepet vitt minden népek között ugyanis csak egy sincs, mely országok kormányzásában annyi eszeveszettséget és oly feneketlen gonosztságot, pokoli sötétlékűséget mutatna, mint Ausztria minden kormánya Magyarország felett folytatott uralkodásában.

II. k. Ferdinánd, ez a Szűz Mária képe előtt térden csuszva imádkozó (káromkodó?) fekete lelkű uralkodó farkasok tanyájává akarja tenni Magyarországot, mert szívesebben hallgatja azok üvöltését és nagyobb uralkodói dicsőséget talál ez üvöltésben, mint az eretnekek (protestánsok) szivtépő, bánatos zsoltáiraiban. Kollonits Lipót, ki mérhetetlen magyar gyűlö-

letéért esztergomi érsekséget kapott, kiadta a jelszót, hogy Magyarországot fokozatosan koldussá, rabszolgává és így osztrákká kell tenni, mert hát nem az uralkodásban való bölcseséget mutatja és nem a királyi dicsőség fényét növeli é az, ha a király egy koldus ország rabszolgá népe közt léptethet büszke lován, melynek patkói a földi isten előtt porban lovagló rongy népen gázolhatnak keresztiül!?

Na hát merészeli-e valaki magát e bölcs és kegyes tervnek ellenségezni!? Van-e olyan bátor, van-e olyan lázadó, aki a felkent fejedelemnek, az isten földi képének minden gondolatát nem helyeseini merésznél!? Van-e, aki kétségbe merné vonni annak azt a jogát, hogy ő életnek és halálnak, népek sorsának, javainak korlátlan hatalmu ura lehessen!? Van-e olyan nyakas, vagy háborodott elméjű magyar, aki még csak suttogva is merné mondani, hogy talán Magyarország szabad ország; talán élete, javai, jogai felett rendelkezni, ügyének intézésébe beleszólni ő neki is adatott!? Van-e olyan kutya magyar, aki száján kiereszteni merésznél, hogy talán ő is ur a maga házában, és talán ő van itthon és nem Ausztria!? Nosza elő vérpad és bitó! Vérpadra veletek, még királyi becsületszó ellenére is, mely szabadságot ígérve csal benneteket a

kelepczébe, Bécsbe, e pokol tornáczába! — vérpadra veletek Nádasdy, Zrínyi Péter, Frangepán Kristóf és mind a kik vagytok lázadók! Rendkívüli törvényszék elé Pozsonyba, maj: rothadt börtönbe, száműzetésbe, idegen földön való borzalmas halálba, dög módjára utfélen lett eltemetetésbe veletek, kik elég eszevesztettek vagytok hinni, hogy szabad ne tek istent más-kép, mint uralkodótok parancsa szerint imádni! Karaffa vértörvényszéke Eperjesen, rettenetes kinpadjai, miken a nyomorult ember örvöng, megőrül a pokoli kinoktól, kerékbe törés, karóba huzás nektek, kik vallásszabadságról merészeltek beszélni! Hát azt gondoljátok ti lázadó magyarok, ti pokol fajzatjai, hogy arra való a császár becsületszava, békekötések háromszor is, hogy azokat lázadó kutyákkal, Bocskay, Bethlen, Rákóczyval és veletek szemben, ti rongy magyarok, megtartani kelljen!? Bástya szekereben majd megtanuljátok ti, mennyi jusstok van saját hazátokban mindenható uratok ellen!

És hogy örökre elmenjen kedvetek nemzeti jogaitokról, szabadságról álmodozni, legyen átkozott ti általatok magatok által, legyen becstelen, hazáruló saját hazátok törvényhozása által mindaz, aki képzelt jogaitok, szabadságotok, életetekért utolsó lehelletig

Életfilozófia.

Ne gondolkozz arról,
Hogy mi lesz a véged —
Örülj neki, ha a
Holnapot megéred.

A jövőbe látni,
Nem adatott nekünk —
Ne gondolkozzunk rajt!
Örüljünk, hogy élünk.

Örüljünk a nyárnak,
A nyíló virágnak,
Az illatnak, fénynek,
Szép asszonynak, lánynak.

Bolond, aki nyáron
Rágondol a télre,
S ki a pókot nézi
A virag kelyhébe!

Vértessy Gyula.

A debreczeni zendülők.

— Elbeszélés. —

Irta: **Oláh Gábor.**

Míg Szokolai uramat így a városháza sarkantyuzta haragja, azalatt a colgumban nagy felfordulás esett.

Zug az egész tágas szerdék. A cétusok ajtaját kiesapják, becsapják, bikahangok bömbölnek végig a folyosón. A kisebb Isten bogarai, a „dárdások“ hanyathomik lohajtának egyik részről a másikba. Ők az öregebbek követői. Füstölnek a kinyitott ablakok, jelezve, hogy odabent pokoli módon fűtenek a lapos pipákba.

Az iskola baloldalán van a legnagyobb zaj. A szenior cétusa a darázs-fészek. A bezárt ajtón kívül egy pofók legény áll, szörnyű gerundiumot rengetve jobbjobban. Balja brugót markol, melyet fuladásig gyöngöszöl magába, hogy csak úgy merednek a szeméi. Ez a vigil, az ör. A ki be akar jutni szenior uramékhoz, először ezen az örön kell átgázolni. Ez pedig az apja lelkét is visszalógatja, ha nem „benfentes“ és hi-

vatalos személyiség“. Így van kiadva neki az ordé.

Odabent a pipafüsttől nem látják egymást az emberek s egymás hangjától nem hallják a magok hangját. Mindenki beszél, gesztikulál, hallgatni senki sem ér rá. A kis szoba tele van fekete szőrű emberekkel. Mert mind levetette feisdő tógáját, melyet nagyságos I. Rákóczi György fejedelem szabott meg még 1624-ben a debreczeni diákoknak, Bethlen Gábor egyenes megbízására. Bokáig érő kapesos fekete dolmány simul csak rájuk, az is végig ki van gombolva, lévén pokoli hőség. A „tőkfedőket“ is ágyra csapták, ott busulnak a dikón a nyest-sinkok, kurucz beli hosszú magyar süvegek, tetejükön kihajló zöld foszlánynyal.

Három ember kojtol és beszél, a többi nem pipál, csak harsog.

A debreczeni főiskolában ez időtájt, a tizenhetedik század közepén, szigorúan tiltották a magyarul való beszélgetést. Tömlöcz-büntetés terhe alatt nem volt szabad magyarul csacsogni. Így jöhettek csakis bele a folyékony latin társalgásba, előadásba. Hanem itt a füstfelhők közepében, magyarul

harczolt, nyugalját, vagyonát, hazáját feláldozta. Legyen átkozott és becsutelen mindörökre e hazában a szabadságnak szent alakja: Rákóczy Ferenc, vele a nagy Bercsényi és mindahányan voltak, ahányan hazájokért vért ontottak! Hogy tudd meg te rongy magyar, tanulja meg gyermeked az iskolában, hogy a hazát szeretni, azért harcolni örök becsutelés, gyalázat! Ellenben hazádat elárulni, nyelvedet, nemzeti egyéniségedet, szoká aida, ruhádat, jellemedet megtagadni, levétközni, Bécsbe húzódni, császár előtt hajlongani, így lassankint németté válni, látod te bolond magyar, ez a boldogság, ez az érdem, udvari érdem! És ime milyen jól megy minden! — Büszke magyar, bolond magyar, ki csatában ha összeomlott, mint villámcsapástól a kemény cser, milyen hamar megtanult hajlongani, nyers magyar szó helyett lágy német és francziát csevegni. Hiszen csak maszlag kell ennek a bolond magyarnak. Kit bitó, hóhérbárd, koldus sors megtörni nem tudott, lám egy eszes és szép császár asszony édes beszéde egy nemzedék alatt osztrákká tesz. Olyan pompásan megy minden! Se baj, hogy más eszközöz kelljen nyulni! Van elég! És felváltva jöjjenek mind. Ha még mindig kerülnek nyakasok, kikhez hozzá férni nem lehet: felségsértési per a nyakukba, mikor az idők változtával a hóhérbárd nem működhetik épen olyan szabadon! Törvényes ítélettel börtönbe tenni a főfő lázitókat, ott megvakítani, élőhalottá tenni, megsemmisíteni a nagy Wesselényi, Lo-

zugott minden torok. Ha már zendülés hát legyen magyar zendülés!

Zendülés?

Igen. A collegiumi ifjuság összesküdött. Ezek a menyörgő alakok „seditiosus“ (lázado) személyek! Ezeknek a haragja előfutott nagytiszteletű Szokolai uram.

Az asztalfőnél áll egy barna legény; megtermett, baromi gyerek. Agyas fejes, hatmarkos legény. Baranyából került ide. Marozsán Gergelynek hívják. Ez idő szerint a céthus széniora, „öreg isten“, a hogy mondják, veri az összetintázott tölgyfa asztalt és bömböl, mint Behemót:

— Megmondtam a nagytiszteletű mester urnak, hogy a deákság alkotmányos jogába, az egy istenen kívül, senkit nem engedhetünk belekaparászni!

— Helyes! — zugja a had.

— Tizedik esztendeje mult, hogy taposom ezt a küszöböt, csak tudom tán, mit szabad, mi nem szabad!

— Most jön ide, mar is nyakunkra akar hágni! Hohó, nem oda Buda! — sivitja Csalánosi, a kontrascriba.

— Mit mondtál még neki, Gergő? Kérde a kis mitugrasz Csehi.

— Mit mondtam? Azt mondtam, hogy engedelmet instálok, uram, de a céthusok vizsgálata egyesegyedül az én körömbe vág. Majd esztendő zártakor tessék felül vizsgálni! Addig én vagyok a felelős. Nem engedek senkit a kezem alá babrálni, különösen nem homo novus-t! (Uj embert).

vassy Lászlót, kísérletezni e czélból Kossuthal is, ez mind jó eszköz!

És még van egy, tán a leghathatósabb! A pénz, a vagyon, a kitüntetés — — — de csak a nagy urnak! a szegény népnek nem kell. A magyarok közül mindig akad pénzért hazaáruló. Na hát ezeknek kell adni a lefejezett, megölt, vagy kiüldözött hazafiak vagyonát. — Bezzeg van öröm a Wesselényi összeesküvés vérbefolytása felett.

Majthényi János személynök lelkesedve írja feleségének: „Az én házamra is száll még fecske!“ Viszont ő neki az eladósodott gr. Forgách Ádám „Örvendjünk személynök uram! Még nekünk is felderül.“

A Rákóczy szabadságharc után kiátkozott nagy urak javaiból beh sok hazaárulót emeltek ki a porból, tettek nagyurrá! — A női örökösödést, a pragmatica sanctiót rengeteg pénzzel, jutalmazásokkal, kitüntetésekkel készítik elő és juttatják törvényerőre az ország általános hangulatával szemben, melynek ellenséges szele a nemzet akkori kimerült, elernyedtt állapotában is megendül.

A mult század 2 ik évtizedében az országgyűlés nélkül való kormányzás, adó kivétel, katonaszedés ellen felzúdult vármegyék megpuhításában, megtörésében magokat kitüntett királyi biztosok nagy jutalmakban részesülnek. Kossuth Lajosról azt itéli a legnagyobb magyar, vagy felakasztani, vagy megvásárolni! — Hát öt nem lehetett de igen a mágnásokat, kikből kerültek ki pénzes magas állásokért, udvari

— Megmondtad neki! — kacagja a kis akasztófárávaló Csehi.

— De még valami mást is odadörzsöltél az orra alá, — szutyungatja a nagy orru Kádas.

— Igen. Megtaláltam neki mondani azt is, hogy bizony jobb volna, ha az adósságával törődnek domine illustrissime! Mert a hal is elmerül, ha követ kötnek a nyakába.

— Setit! — nyeritette Kisvárdai, a kinek ez volt a szavajárása, valahányszor valami kényes dolog került a padkára. Kuncogott hozzá a pipacsutóra mellől.

— Consiliumot keritenek a nyakunkba! pöfékelt egy hétrőbás nemes ifju.

— Keritsenek! — zugott Marozsán. De ide be nem teszi lábát domine Szokolai, míg én viselem a szeniori süveget! Nem ide!

— Hátha megostromolnak?

— Védjük magunkat, körömszakadásig! volt a felelet Asztaldöngetve helyeselte mind.

Marozsán kinyitja az ajtót s kikiált a vigiloek:

— Suba!

A pofók Suba beperdül.

— Hány fegyverünk van, Jancsi?

— Hét! jelenti az ör.

— Mehetsz.

Suba Jancsi újra elfoglalta helyét. Bent pedig folyik tovább a tanácskozás.

A schola beli ifjuság megharagudott

kegyért muszkavezető hazaárulók, majd az abszolút uralom szomorú emlékü beamtere, saját véreik hóhérsai — pénzért, hivatalért, rangért, méltóságért!

Lehet vala é hinni, hogy a 67-es megalkuvás után a magyar nemzeti szellem mozdulni tudjon valaha!? De lám a turul hatalmasan lengeti szárnyait, és mindig magasabbra száll. — «Ejh! Lehuzza az arany, a bankó sulya! Megkell rakni véle!» Most még nem is kell osztráknak tenni, magyar ember jó pénzzel hazaárulást szítani. De hát magas kegy, kitüntetés járt volna azért!

Hát ezt a kísérletet most a hazaszeretet diadalmasan visszaverte, a nemzet javaiért folytatott harc, lelkes küzdelem folyhat tovább. — De ne feledjük el, hogy míg csak nekünk Ausztriával az uralkodó személyén kívül egyéb közösségünk lesz e közösség jussán soha Ausztria azon törekvésével, hogy hazánkat megölje, felhagyni nem fog és e törekvésének érdekében hizelgést, vesztegetést, erőszakot, löport, golyót, akasztófát, nemzetiségek izgatását, vegyesen fog, mint eszközöket felhasználni. . . .

Ne pihenjen azért e hazában senki addig, míg nemzeti jussaink után a legnagyobbat, legfőbbet, nemzeti szabadságunkat, önállóságunkat, függetlenségünket ki nem küzdjük. És ne legyen a sirban se nyugodalma annak a magyarnak, a ki karjával, szívével, eszével ezért nem harcol, nem dolgozik, a mikor annak az ideje eljön.

egy tanárára, összeakasztott vele; ennyi volt a dologban. Szokolai István uramat ez esztendőben (1648-ban) választottak mesterré. Nem igen ismerhette a fia alság eszejárását. A mellett kegyetlen büszke ember volt. Azt gondolta, hogy ha egyet kiált: összereszket az egész céthus. De nem úgy esett ám! Marozsán Gergő még nagyobb kiáltott, mint a nagytiszteletű ur, a kinek — mellesleg mondva — nagy adósság töri vállát s ezt tudta a város, hát az ifjuság hogyne tudta volna! És ez a bolond Marozsán gyerek azt találta szemébe vágni: „jobb volna, ha az adósságával törődnek domine illustrissime!“

Szokolai egyre gáncoskodott a szenior munkájában; meg-megvágta Gergőt egy-egy hamis szóval; ez csavargatta a baranyai legény orrát. Ma aztán kipattant a szikra, a szalma lángot fogott. Tűzbe is borult egyszerre minden! Az egész collegium természetesen a Marozsánék pártján volt; haragudtak a fenhéjazó Szokolaira. Mert nagyon erősen lobogott ebben a debreczeni ifjuságban a szabadság szeretete mindenha! Nem lehetett nyakára ülni, mert mindig lelökte a vakmerősködőt, hogy nyaka szegült. Ilyenformán járt Szokolai uram is, a kit különben maga a nagyságos fejedelem, Rákóczi György tángált állandó fizetéssel.

Marozsán az imént fegyverekről beszélt. Hát ezt hogy értsük? Ugy, hogy a debreczeni deákok abban az időben szerettek fegyverben járni. Azt tartották bizonyára,

Gyülöld az idegent.

Hazánk szerencsétlen közállapotai négyszáz esztendő óta alig változtak. A magyar hazájában üldözött vad négyszáz év óta. A népet rabolta, pusztította, földönfutóvá tette, gyilkolta az osztrák. A hazafiak és vértanuk ezrei a verpadon, bitófán, börtönökben vagy keserves számkivetésben fejezték be dicső életüket.

De nem csak az osztrák, hanem a saját nemzetiségeink is, akiknek hazát adott az ostoba, magyar nagylelkűség, pusztítottak bennünket. A horvát, szerb, tót, oláh, szász mind ellenségeink. Békében, háboruban egyaránt megrontásunkra törnek.

Mi mégis elnézők, türelmesek vagyunk. Képes a magyar elfelejteni a legfeledhetlenebb gaszágot is, ha a kibékülés képmutató alarczával közelednek feléje.

Ne higyjünk többé a képmutatásnak, négyszáz esztendő keserves csalódásai erre tanítanak. A birka-türelmenek szakadjon vége már, Tanuljunk meg végre gyűlölni is. Izzó gyűlöletünk tárgya legyen minden, ami idegen. Ha okosan gyűlölünk, hasznunk lesz belőle.

Ne vásároljunk semmife idegen iparcikket, mert ezzel az ellenségeinket segítjük, gazdagítjuk, önmagunkat szegényítjük. Idegen munkást ne alkalmazzunk, sőt a hazai idegeneket se. Ha nem tudnak boldogulni, ám pusztuljanak innen. Menjenek oda, ahová lelkileg taroznak: Romániába, Szerbiába, Németországba, vagy Oroszországba. Ha ez a szempont lenne irányadó az ország kormányzásában és mindenütt, egyszerre megszűnne a magyar kivándorlás, sőt a világ minden részébe szétszórt magyarok is visszatérhetnének.

Ingatlant ne engedjünk idegen kézre. Sajnos, pedig az ország kétharmada idegen kézen van már és az idegenek most is egyre vásárolják a magyar földet. Ki akarunk sajátítani bennünket a hazánkból, melyet saját év óta fenntartotunk. Tegyük lehetővé az idegen boldogulását a gyűlö-

hogyan: „hol nem győzsz okkal: bátran vágj közbe botokkal!” De a gerundiumot csak tüzesetekben használták. Volt nekik kovás puskájok, görbe szabályjok is. Verekedni is szoktak a fejedelmek seregében, mikor veresebb vezetőik álltak elők. A békeidőben pedig ágyderékban, vagy a kéményben tartották a rozsdás ölszereket, hogy ha kell, kéznél legyenek.

Most hát ezeket is mozgósították.

Délutáni három órára minden fegyver ott ágaskodott a szeniori szobában. A deák-ság szörnyű izgalomban hullámozott egyik oldalról a másikba. Vésáros hét volt, órákat nem tartottak a mesterek. A verestoronybeli öreg Rakóczi harang olyan fenyegetve zugta a hármat: „Bumm—megölöm—bömm.”

Ezalatt Szokolai uram felverte nyugodalmából Kerekes Mihály bíró uramat, bejelentve a tanácsnak e hallatlan casust. A városi tanács volt ugyanis az iskolabeli mesterek főpátrónusa.

Kerekes uram végighallgatván a panaszt, megnyugtatta a rektort, hogy példás eljárás foganatosítódik a rebellesek ügyében.

Az országos vásár alkalmával éppen bevetődött Debreczenbe Váczi András esperes uram is, több prédikátorod magával. A bíró jónak látta, hogy ezekkel is tudassa a dolgot. Jávör nevű hajdúját még az nap elis szalajtottta esperes uraimékhoz, hogy a ránk-virradó keddi napra, méltóztassanak föl-fáradni a városház tanácstermébe, ilyen még ilyen ügyben. Ez történt hétfő délben.

(Folyt. köv.)

letünkkel. A hazánkat védelmezzük vele, amihez feltétlen jogunk van. Minden eszköz szent e cél elérésében.

Ne támogassuk az idegen irodalmat művészetet, csak a magyart. Ne tartsunk francia, angol nevelőnőket, akik a magyar kenyéren élőködve az idegen szellemet csempészik gyermekeink lelkébe.

Ne tőrjünk az idegen szellem garázdálkodását, legyen külsőnk és belsőnk teljesen magyar. A kihívást verjük vissza mindenütt. Ha például osztrák tisztecskék pimaszkodnak velünk, szidják a magyart, a Gotterhaltét huzatják, hát csak üsd-vágd magyar bottal, székkal, üveggel a bitangot, aki a saját földeden sértegetni merészel.

Az idegen-gyűlöletet azonban ne a vak szenvedély, hanem a józan belátás, a megfontoltság vezesse. Apa a fiába oltsa be és az édes anyja emlőiből szívja magába a csecsemő a jelszót: „Gyülöld az idegent.”

Mi volt az utcaszer?

— Debreczen város történetéből. —

Debreczen város régi jegyzőkönyveiben lapozgatva gyakran találkozunk az utcaszer elnevezésével. A mai nemzedék előtt ismeretlen fogalom. Ugyanazért aligha végzünk felesleges munkát, ha azoknak, akik érdeklődnek az ősi intézmények iránt, valamelyes magyarázatot adjuk az utcaszernek, amelyről a régi debreczeni adórend szer ismertetésében is szólottunk.

Az utcaszer kisebb, másodrendű közterhek gyűjtő neve. Szűkebb értelemben azokat a pénzben, tágabb értelemben pedig terményben, természetben, kézi és igás munkában követelt közszolgáltatásokat nevezték így, amelyeknek behajtását és felhasználását, sőt felvetését is a debreczeni ősi szokás rendes körülmények között az utcai közigazgatásra bízta. A manapság szedetni szokott adónemek közül rendeltetésénél fogva talán legközelebb áll az utcaszer az utadóhoz; bár tulajdonképpen a város részenként decentralizált közmunkaügyön kívül a közrendészet, közbátorság, házilag kezelt közgazdálkodás, kisebb rendű hadi fuvarozás és élelmezés ellátására szedett községi pótdadó, közköltő volt.

Mennyiségét a körülmények és a szűkség szabta meg. Pénzbeli részét a török világban hihetőleg a szerződött adó—, később pedig az országos adó után vetették fel s ennek több vagy kevesebb százalékát tette. A török uralom idejéből az utcaszer felvetésénél használt arányosítást illetőleg nem találunk följegyzve sem szabályt sem példát. Egy szépen és pontosan kidolgozott adószámítási táblázat, amely már a felszabadulást követő időszakban készült, az országos adó után 20%-os utcaszeret tüntet ki. Például 25 dénár után 5 —, 50 dénár után 10 —, 1 frt. után 20 dénárt, 32 frt. után 6 frt. 40 drt. Ellenben a csapó utcai kapitányoknak 1770 évi számadásából azt látjuk, hogy akkor csak 5% volt az utcaszer. Ha pedig valakinek 24 német (rhenes) frtnál több poreziója volt, utcaszerét az olyannak feljebb már nem vitték.

A pénzben szedett utcaszer arra való volt, hogy a városrészek, az utczák közigazgatási előjárói, a kapitányok abból teljesítsék a hatáskörükbe eső pénzbeli kiadásokat.

A török uralom alatt s kutatásaink ezuttal erre az időre irányultak, terménybeli közszolgáltatások kivetésénél kulesul is használták az utcaszeret. Mäskor pedig a tizedekre való beosztás szerint kellett az utczáknak több vagy kevesebb vonó jószá-

got, társzekereket, erődítési anyagot, szarhorákat vagyis gyalog hetiszereket kiállítani. Az első esetet látjuk fennforogni 1683-ban, amikor Bécs ostroma idejében a török hadak számára kívánt és megszerzéséhez a tanács a legfelső utcaszer után 2 véka, az után valokra másfél véka, azután 1 véka, a legalsó utcaszer után félvéka búzát vagy rozsot vetett fel, s ennek szolgáltatása alul az egyházi személyeken kívül senki üres nem lehetett (1683 évi Diarium szept. 13.)

Ugyanígy 1684-ben, amikor a Kapucsi basa pénzért 4000 kilé lisztet követelt Egerbe; ekkor is minden embertől egy poltura utcaszerre egy véka búzát szedtek oly módon, hogy a tanács egy véka búzáért 45, egy véka rozsért 30 dénárt ígért s ha a czivisnek adójára nem ment, készpénzt adott érte, (1684 évi Diarium aug. 25.) Hasonlóképen 1686-ban a Váradra követelt 4000 kilé búzát minden egy poltura utcaszerre rendelt egy vékájával szedték be. (1686 évi jkv. 180 l.)

A tized szerint való felvetés (repartitio) jelentkezik 1661-ben, amikor is a váradi palánkhöz 1000 szalfát parancsolt a basa. Ennek beszolgáltatását a tanács a 23 tized között osztotta fel. 1667-ben nagyon elszaporodván a marhahajtogatók, a tolvajok, ezeknek kergetésére minden tized egy-egy szekeret s együttvéve 100 lovas tartozott állítani (Jkv. 1667: 84 l.) Ugyanez év őszén (okt. 3.) a szegedi vásárra ment kereskedő rendeket a mindenfelől fenyegető tolvajok, rablók ellen akként védelmezték, hogy minden tizedből egy-egy szekeret, egy-egy lovas és melléjük puskásokat rendelték. A fegyveres oltalmazókat utcaszerből fizették s ettől senki üres nem lehetett. (Jkv. 1667: 174 l.)

A török korszak végén valamint az adórendszer megváltozott, úgy a közfuvarozás kivetésénél is új kulcsot alkalmaztak.

Ide vonatkozik az 1692. márcz. 2-án hozott következő tanácsi határozat: „Mivel a nyomoruság és szekér-marhabeli szolgálat naponként rajtunk nehezedik es sokasodik, a marhas emberek pedig igen elfogytanak, hogy a teherviselés jobb módjával előmehessen, husz simplex portióra rendeltetett egy szekér 4 marhájával, ahoz való szolgálával s egyéb készségeivel együtt, elrendelvény utczánként a lakosok egymás között.” (Jkv. 1692: 792 l.)

Egy simplex porezió értékét pedig valamivel később 5 magyar frtnban állapította meg a tanács. Öt magyar vagyis hat rajnai forint értéket kellett tehát a polgárnak egy hónap alatt fizetni pénzben, kenyéren, borban, husban, abrakban és szénában a német katonák számára, ha csak egy porezió esett rája.

Ez a simplex porcio. De ugyanazon polgárt ez hatszorosan terhelte, miután a katonabeszállásolás rendszeren a téli hat hónapra terjedt.

Minthogy 1692-ben 850 simplex porcio vettett fel Debreczenre, a katonaság számára havonta 42 négy marhas vonószekér volt kiállítandó.

Zoltai Lajos.

Munkások tiltakozó gyűlése.

(A gépjavitó műhely munkásai Gyenes mérnök ellen.)

A debreczeni gépjavitó műhelytelepéről Gyenes Kálmán segédmérnök által ártatlanul kiüldözött Jakab Gyula kárpitos esetéből kifolyólag — melynek részleteit lapunkból

ösmeri a nagyközönség — tiltakozó gyűlést tartottak a műhelytelep munkásai.

Jakab Gyulával tanusított brutális eljárás, mely meg a családi életébe is beavatkozott, felzaklatta munkástársai nyugalmat és tegnap délelőtt tartott gyűlésükön tiltakoztak Gyenes mérnök erőszakos eljárása ellen.

A gyűlés az Otthon vendéglő nagytermében volt. A gyűlésen mintegy háromszáz munkás jelelt meg. — A rendőri hatóságot Jeney tb. kapitány, két biztos, s kellő számú legénység képviselték. A gyűlés lefolyása azonban sima és zavartalan volt s így rendőri beavatkozásra nem került sor.

Szabó Endre vezette s nyitotta meg a gyűlést. Vázolta az összehívás célját s kérte a megjelenteket, hogy hallgassák figyelemmel a következő szónokot.

Gál István azt mondja, hogy sir a lelke, mikor a munkásnép újabb és legújabb arculásapasaról kell megemlékeznie. Az esetre áttérve élesen kel ki Gyenes mérnök hallatlan, brutális eljárása ellen. — Álljon haptakba — ugymond — Gyenes ur, a kinek kenyerét, a munkások keresik meg reggeltől-estig, véres verejtékekkel. A MAV. adjon jobb, méltányosabb munkabért. Álljon elől a humanizmus nevében és mutasson példát a kapitalista magán vállalkozóknak. Ne keresse az alacsony munkabérrel s a Gyenesfele esetekkel munkásait a szocializmus karmaiba. Ők mindaddig küzdenek a nyomor s izgatnak a fenálló rend ellen, míg sorsuk jobbra nem fordul. A Jakab ügye fenn van már a miniszteriumban. Felelet is érkezett innen, de ezt a főnökök urak titokban tartják. Hírlik, hogy külön bizottság fog Debreczenbe küldeni, mely hivatalosan vizsgálja meg az ügyet. Arra kéri tehát az összes munkásokat, hogy a bizottság előtt teendő tanuvalomásaik során mondjanak el hiven mindent. De hiven; úgy, amint megtörtént. Ne kedvezzenek egyik felnek sem. Ne ijedjenek meg attól az előzetes pressziótól, melyet remélhetőleg gyakorolni fognak rájuk. Követeljenek biztosítékot arra nézve, hogy nekik igaz tanusításukért semmi hátrányuk nem lesz.

Jakab Gyula, a kidobott munkás beszélt ezután röviden. Történetek tettem mindent, — ugymond — ne haragudjatok azért reám. Ime annyi haszna mégis volt az én martírságomnak, hogy ma az az ember Gyenes mérnök, ki régebben kiköpött előttetek, kálapemelve fogadja köszönetesteket. Én feláldoztam magamat s most arra kérlek benneteket, hogy a bizottság előtt ne titkoljatok el semmit.

Zugo éljenzés nyelte el szavait s alig hallotta valaki, mikor Szabó 11 óra után berekesztette a gyűlést, mely élő tiltakozás volt a munkásnép megsértése ellen egy fiatal segédmérnök részéről, ki talán maga sem tudja miért, a munkásokat nem embertársainak, de rabszolgáknak tekinti.

Majtényi sikon.

Fű se nőjön rajtad
Óh majtényi róna!
Ne szóljon meződön
Fülemile hangja!

Akáczfáid lombján
Bus gerlicze sirja,
A magyar szabadság
Itt hullott a sirba.

Dicső kurucz csaták
Vitéz daliái
Innen mentek szerte
Jobb napokra várni.

Hány jó magyar szívnek
Tört itt reménysége
S hullatott bus könnyet
E földnek rögére.

Tárog to hangja
Elhangzott itt régen,
De a nap csak nem süt
Még a magyar égen.

Mig magyar szó hallik
E hazai földön
Bus emléked Majtény!
Mégmarad örökkön.

B. Zs.

NAPI HIREK.

Felhívás.

Debreczen ref. lelkészválasztó polgárai!

Boldog emlékezetű Mitrovics Gyula lelkész ur elhalálozásával megüresedett a Kossuth-utcai ref. lelkészi állás.

Ezen állás betöltésére kétféle vélemény keletkezett. A ref. hívek egy része meghívás útján óhajtáná, a tulajdonkepeni nagyobb rész pedig pályázat által kívánja azt betölteni. Mindkét vélemény érvényesítésére megindult a mozgalom s a Nt. Esperes ur felhívására a debreczeni ref. egyház presbyteriuma nagy szótöbbséggel elhatározta, hogy a lelkészi állás pályázat útján töltsék be, habár néhány presbyter beterjesztett, de semmi hitelességgel nem bíró aláírások alapján, meghívást indítványozott. A presbyteriumot ezen határozat hozatalra bizonyára azon indok vezérelte, hogy ily nagy népeségű egyházban, annyira elágazók a vélemények, hogy itt egyhangu meghívás által való választásról szó sem lehet s az kivihetetlen!

Tisztelt választó polgártársak! Ezen egyh. szervezetünknek megfelelő s törvényekben gyökerező presbyteri határozat a kisebbség által meglelebbeztetvén a Nt. Esperesi hivatalhoz. Esperes ur pedig, a felebbezés folytán, nem tett eleget a presbyterium határozatának, hanem a felebbezők álláspontjára helyezkedve elrendelte, hogy augusztus 19-én a ref. választó polgárok a nagytemplomba összehívassanak nyilatkozat tétel végett arra nézve, hogy a választást meghívás útján, vagy pedig ősi egyházi jogunk szerint pályázat útján kívánják betölteni. Most tehát rajtunk a sor és egyházunk iránti kötelesség, hogy egyházi törvények által biztosított jogunkat választás által érvényesítsük. **Ne engedjük, hogy a minket képviselő érdemes presbyteriumunk határozata semmibe se vétessék!**

Kérésünk tehát hozzátok ref. egyh. választó polgártársaink az, hogy a megüresedett lelkészi állás betöltésére irányuló esperesi határozattal ref. **Nagytemplomunkba aug. 19-én, reggeli 8 órára kitűzött gyűlésre** minél számosabban s okvetetlenül jelenjete meg és szeretett egyházunk érdekeiben élőszóval jelentsétek ki, hogy a megüresült lelkészi állást pályázat által való választás útján kívánjátok betölteni, mert őseink által szerzett egyházi jogainkat megcsorbítani nem engedhetjük.

A függetlenségi párt elnöksége.

A Kereskedelmi Csarnok új titkára.

A Kereskedelmi Csarnoknak megalakulása óta agilis titkára dr. Löfkovits Márton lemondott tisztségéről. A titkar választást szombaton ejtették meg és a többség bi-

zalma a debreczeni ügyvédi kar egyik fiatal, roknszenves tagját, dr. Weinberger Sándort ültette a titkári tisztségbe.

Ghika herceg a Hortobágyon.

Ghika Leó román herceg, testvére, unokanővére és titkára társaságában a tegnapi napot a Hortobágyon töltötte. — A hercegi vendégek szombat éjjel 1 órakor indultak el a Hortobágyra a város által rendelkezésükre bocsajtott fogaton. — Tegnap délután tértek vissza a városba és a legnagyobb elragadtatással nyilatkoztak a Hortobágyról. A csikósoktól, juhászoktól sok emléktárgyat vásároltak. A hercegi vendégek este Kolozsvárra utaztak.

A motorkocsi közlekedés menetrendje.

Szeptember elsejétől kezdve a debreczen — tiszalöki és a nyíregyháza — tiszapolgári h. é. vasutak vonalain motorkocsi forgalom fog kísérletképen életbeléptetni. E naptól fogva a debreczen — tiszalöki h. é. vasutvonalan valamennyi személyszállító vonat, a nyíregyháza — tiszapolgári h. é. vasutvonalán pedig Királytelek és Tiszalök között 1—1 új személyvonat motorkocsikkal fog közlekedni, ezekhez a vonatokhoz csak II od és III-ad osztályu jegyeket adnak ki. A menetrend megváltozik. A szeptember elejével életbelépő új menetrend a következő: **D e b r e c z e n b ö l ö t s z ö r i n d u l v o n a t.** Az egyik reggel 5 óra 45 perczkor és 8 óra 29 perczkor érkezik Tiszalökre. A másik reggel 8 óra 9 perczkor indul, de csak Hajdunásás megy és 9 óra 36 perczkor érkezik oda. A harmadik dében 12 óra 7 perczkor indul Debreczenből és 2 óra 7 perczkor érkezik Tiszalökre. A negyedik vonat délután 4 óra 36 perczkor indul és 7 óra 4 perczkor érkezik Tiszalökre. Az ötödik vonat este 6 óra 46 perczkor indul Debreczenből, de ez is csak Nánásig megy és 8 óra 19 perczkor érkezik Nánásra.

Szerelmi dráma a halápi erdőn.

Haláp alatt a mezőőrök, két, feloszlanak indult holttestre akadtak. Lehet már néhány hete, hogy a hullak ott hevernek az erdőség szélén. A holttestek egyike férfie másika fiatal leányé s mindkettőjük ruházata uri mivoltukra vall. A csendőrség jelentést tett valamennyi hatóságnál s most olyan irányban folyik a nyomozás, hogy nem szerelmi dráma okozta-e a kétős öngyilkosságot? A fiatal embernek halántékán a leánynak szive fölött van két golyófurta sebe. Irást, mely kiletükre engedne következtetni, egyikőjük zsebében sem találtak.

Felhívás.

A Zion debr. betegs. egyesület t. tagjai ez uton is felkértenek, hogy a Deak-utcai izr. templomban f. hó 18 án d. e. 10 órakor megtartandó hálaadó istentiszteleten minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. Az előljárság.

Temesvári öreg honvédek Debreczenben.

Tizenkét öreg, viharvert alak érkezett tegnap Debreczenbe. Valamennyien abban a megkopott uniformisban, mely a katonai ruhák közül egyedül kedves a magyar szemnek. Az öreg honvédek Ferenczy András hadnagyuk vezetése alatt a kassai Rakóczi-kiállítás tekintet meg s utjuk közben pihenőt tartottak Debreczenben, a melyet valamennyien jól ismertek, még a régi szép időkben. Beszélték is örömmel, szemragyogva

hogy milyen szépen, milyen hatalmasan fejlődött a város! A vén harcosok Temesvár költségén tekintik meg a kassai kiállítást.

A piaczi rend.

Erről mi debreczeniek hiába ábrándozunk, mert a mi hivatásos uraink biztosra veszik, hogy a mi birkaerényünknek, türelmünknek sohasem szakad vége. A kofauralom kérdését nálunk nem merik megbolygatni, mert a kofa had rettenetesebb erőnk látszik a nagyközönség erejénél. A legjövedelmezőbb megélhetést Debreczenben a kofáskodás biztosítja és ma holnap több kofa lesz a piacunkon, mint falusi előadó. Hogy a rendőrség nemtörődömséggel kíséri a kofa-had szemérmelenségét, ez csak fokozottabb arcátlanokásra serkenti a mi derek kofáinkat. Nap-nap után épületes jelenetek játszódnak le a piacokon, mert a kofák tolakodása a butasággal együtt mérhetetlen. — Ma reggel megtörtént a hogy egy uriaszony egy libára akudott egy falusi asszonnal. Előzetesen egy kofánál próbált vásárolni, de nem tudott megalkudni vele. A mikor a falusi asszony libáit emelgetni kezdte a vásárolni szándékozó, hirtelen ott termett mögötte a kofa. Az uriaszony 20 fillérrel kevesebbet ígért mint a mennyit a falusi asszony kért a libáért. Ekkor hirtelen előretolakodott a kofa és a parasztasszonynak kezébe nyomta a kért összeget. Az uriaszony csak bámult s mert a kofa külseje nem sok jót árult el, haragjával szó nélkül odább állt. De ennyivel a kofa nem elégedett meg. Utána szaladt az uriaszonynak és azt ajánlotta, hogy egy korona nyereségre eladja neki a libát. Így grasszalnak a kofák a debreczeni piaczon; erőszakkal akarják a fogyasztóközönség zsebéből a pénzt kilopni. És ezt a debreczeni közönségnek tűrni kell, mert a hatóság úgy véli, hogy a kofáknak minden szabad.

Katonák a világsi kastélyban.

A nagyváradi 37-ik gyalogezred tegnap a temesmegyei Szilas községbe érkezett, ahol most már a dandárgyakorlatok felynek. Az ezred eddig Csernő, Borosjenő, Ternova, Világos, Radna-Lippa, Kövesd, Aga, T-Rékás, Remete, N.-Kövesd és Niezkyfalva községekben tartott gyakorlatot utja közben. Az ezred e hónap elején volt Világoson s a nagyváradi katonák Karg János báró ezredes vezetés alatt a Rákóczi-induló hangjai mellett vonáltak be a történetünkben oly szomorú emlékeztető község falai közé. Másnap pihenő volt Világoson s ez alkalommal megtekintették maguk a tisztek is a nevezetes Bohus-kastélyt, ahol 1849-ben Görgey a fegyverletétel dolgában megállapodott az oroszokkal. Ezt a látogatást élénken kommentálták a községben. Az ezred ezután elvonult Temesmegyébe.

Agyonkuruzsolt ló.

Konezos István szoboszlói lakos közönséges szórhámlás miatt egy értékes lovát Német Lajos ácsmesterné, kuruzsló nővel egy vörös színű kenőccsel bekenette. Az állat a bekenés után gyanus tünetek között megbetegedett. Az állatorvos higanymérgeztést konstata t és a gyorsan beadott ellenmérget és az állat testének azonnali lemosása elejét vette az elhullásnak. Német Lajosné ellen kuruzslás és titkos szerek elárutása miatt a rendőrkapitány az eljárást megindította.

Díjlövészet.

A Polgári Lövédenél 1903. augusztus 16-án díjat nyertek: Legtöbb körrel: Fürst

Ödön 4 kor.-t, legjobb mély levéssel Aufricht Alajos 4 kor. t, junior díjat Descombes Henrik legtöbb körrel 2 koronát.

Bűnügyi főtárgyalások.

Augusztus 19-én szerdán főtárgyalások Kardos Gyula s társa ellen, súlyos testi sértés büntetéseért. Bodnar Julianna ellen, lopás büntetéseért. Augusztus 21-én pénteken főtárgyalások. Gyerman György s társa ellen súlyos testi sértés büntetése.

Egy gyermek tragédiája.

A Kaba—nádudvari vasut építésénél alkalmazott Fuchs mérnököt nagy szerencsétlenség érte. Egyetlen egy 10 éves fiát, ki messze idegenből jött anyjával apját meglátogatni, hirtelen elragadta egy félelmes betegség a croup (állhartyás gégelob) mely a gyermekek réme és veszélyesség tekintetében a difteritist is felölmulja, mert ellene egyáltalán nem lehet védekezni. A két kabai orvos egymást felváltva éjjel nappal a gyermek mellett volt, mindent megpróbáltak, még légesömetszést is alkalmaztak, de a bajon nem tudtak segíteni, a gyermek 5 napi súlyos betegség után kiszenvedett. Elszomorító látvány volt, midőn a gyermek anyja a kis halott fölött keserveben ruháját összezaggatta, majd aléltan összeesett és még ma is súlyosan fekvő beteg. Az orvosok nem is remélik, hogy valaha felépül, mert a szerencsétlen asszonyon az elmezavar jelei mutatkoznak.

Eötvös anekdota.

Eötvös Karoly a legnagyobb magyar anekdotázó mondotta el a napokban az alábbi humoros históriát:

Szabályozták a Rábát. Az árvizmenteségi adót kivették boldog-boldogtalanra. Kijutott ebből Kisfalud sopronmegyei községnek is. Összeálltak a község szömvívő emberei, és eljöttek a földmivelésügyi miniszterhez. Kemény báró volt, vagy talán Széchenyi Pal. Na mindegy, akarki volt. Hát elmentek a miniszterhez. A plébános vezette a küldöttséget és elmondta a község baját:

— Kegyelmes uram, nem láttuk mi soha se a Rába vizét. Olyan messze van az mi tőlünk, hogy oda nem juthat el soha, nem is volt még viz a mi határunkon, hat miért fizessünk?

— Igaz, — szolt a miniszter — így volt eddig. De most szabályozva lesz a Rába, majd látnak ezután vizet, majd elönti a Rába a kisfaludi határt is.

Értesítés.

A helybeli izr. statusquó hitközség iskolaszéke részéről ezeunei értesítettnek a t.-cz. szülők és gyámok, hogy az 1903-4. évi beiratások f. évi aug. 30-tól szept. 2-ig eszköztetnek a kápolnási utcza hitközség tanácstermében mindennap d. e. 9—12-ig. Ez idő eitelte után csak az iskolaszéki elnökhöz beadaó folyamodvány alapján iratnak be a növendékek. Tandijmentesség vagy a tandíjnak részbeni elengedése iránti kérvények — előbbieik szegénységi bizonyítvánnyal felszerelve f. évi aug. 25-ig adandok be az iskolaszékhez. Később érkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek. A szokásos beiratasi díj alól az ingyenes tanulók sem mentetnek fel. Az I. ső osztályba beirandó gyermekek himnlóoltási és hatéves kort igazoló születési bizonyítványai bemutatandók. A megállapított tandíj felerésze, valamint a tandíjhátralék és beiratasi díj a beiratáskor fizetendő. A t.-cz. szülők és gyámok kéretnek ezen rendszabályokhoz szigoruan alkalmazkodni és különösen a beiratásra kiszabott időt pontosan betartani. Az iskolaszék.

Egy falu kenyér nélkül.

Borzalmasan nagyméretű szerencsétlenség híreről értesitenek bennünket. Szilágy megye Zovány községének gabonatermése a lángok martaléka lett. A kenyeret adó buza, az úgy nevezett „élet“ teljesen elpusztult és az egész falu népe reménytelenül és tanácstalanul néz a közelendő tél elé. A szérün, ahol az egész község termése össze volt hordva, javában állott a cséplés. A cséplőgép dühösen prüszkölt, mintha az ördög bujt volna be. Dobogva, bugva, addig fuja a füstöt kürtőjén, amíg egy szikra is kipattant és a közelálló boglyát meggyújtotta. Ettől kigyuladtak a többi kazlak is és az embereknek tehetetlen tétlenül kellett nézniök, amint egész vagyonuk tönkrement és minden reményüka lángokkal együtt elhamvadt. Mertmenten nem lehetett semmit. Nem lehetett megállítani fékeveszett utjában aböszen kitért romboló elemet. A tűz délelőtt 10 órakor kezdődött és mintegy másnap reggelig tartott emésztő dühöngése. Maga a gép is elhamvadt a borzalmas tűzveszedelemben. A kár több mint 8000 koronára tehető. A gép ára 2000 korona volt. A népesség, melynek elszomorító fájdalma leírhatatlan, iszonyu nyomor előtt áll. Ki tudja mi lesz belőlük, ha csak az emberi jószívűség nem fog megkönyörülni rajtuk.

Nimródok öröme.

Szombaton, augusztus 15-én megkezdődött a nyulvadászat. A debreceni Nimródok érthető örömmel fogadják a vadászati évad megnyitását. Az augusztus 15-iki dátumra egy győri Nimród összeállította a vadászok tizparancsolatját a következőkben:

Kezdő puskások tizparancsolata:

1. Vadászjegyed veled legyen.
2. Ha töltött fegyver van kezében, légy óvatos és vigyázz szomszédaidra.
3. A számodra kijelölt helyet foglald szó nélkül s azt addig, míg le nem fujnak, el ne hagyd.
4. Ha a hejtásnak vége, mielőtt társaidal összejönnél, a ravaszt ereszd le és a töltényt szedd ki fegyveredből.
5. Ha árkot lépsz, vagy sűrű helyeken bujkálsz, fegyvered ravaszát ereszd le, mert könnyen baj érhet.
6. Az erdő csendjét és nyugalmit hangos társalgással vagy lármával ne zavard.
7. Ha társaid sip szóval jelt adnak, arra azonnal válaszolj.
8. Tartsd tisztán fegyveredet, légy pedáns felszerelésre s pontos a vadászati teendők és megjelenési idő betartásában.
9. Esős vagy havas időben fegyvered csövet lefelé tartsd s ha netalán elcsuszna s fegyvered csövébe föld vagy hó kerülne, azt távolisd el, mielőtt lövést teszel, mert fegyvered szétreped s nagy szerencsétlenség érhet.
10. Tiltott időben tiltott vadat ne lőjj, mert a törvény tisztelete önmagunk megbecsülése.

Angelotti mulatója.

Angelotti mulatója az utóbbi napokban zsutolva volt. Két este Ghyka hercegek is végig nézték az előadást és az igazgató előtt Ghyka herceg kifejezte tetszését. Új erővel is gyarapodott a társulat, visszatértek a jeles komikus, az utólérhetetlen Kátsa cigány Göndör Aurél és a két híres spanyol táncosnő Djelma nővérek. A mintez különben is igen érdekes és vonzó és az egyes szereplők most egymást igyekeznek felülmúlni, hogy minél jobban megnyerjék a közönség tetszését.

Szerelem és spiritizmus.

Berlinből egy nagyon érdekes házassági drama híre érkezik. Blanck Tódor steglitz-i fiatal mérnök — mint tudósítónk jelenti — már hosszabb idő óta el egyenetlenségben feleségével. A mérnök ugyanis nagyon sűrűn járt el Donop asszony, egy özvegy őrnagyé házához, akinek szalonjában estéről estére spiritisztikus seanceok szoktak történni. Blanckné ettől a társaságtól feltette az urát, mert mindig attól remegett, hogy valami baja törtenhetik.

Az asszony kért, könyörgött, hogy kerülje azt a házat, a férj azonban mitsem akart hallani felesége aggodalmairól és még sokkal sűrűbben járt el Donop asszony szalonjába. A házastársak között emiatt lassankint nagyon elkeseredetté lett a viszony, gyakran volt közöttük heves jelenet is, végre pedig a férj be akarta adni neje ellen a válókeresetet.

Az asszony azonban ebbe semmi áron sem akart beleegyezni, mert féltette két kis gyermekének jövőjét. Tegnapielőtt szintén heves viták voltak férj és feleség között, mert Blanck este újra el akart menni Donopnéhoz. Azután pedig mielőtt hazulról eltávozott volna, meg egy csésze teát ivott meg otthon. Alig ért azonban fel barátójének lakásába, a mérnök egyszerre rosszul szullérről kezdett panaszkodni és egy jelenlévő orvos mérgezési tüneteket konstatált rajta. Erre hirtelen gyomormosást eszközöltek a göresökkel kinődő mérnökön és értesítettek a rendőrséget.

A mérnök gyomrának tartalmát, amely a gyomormosással előkerült, lepecsételve átadták vegyelemzés végett egy törvényszéki vegyésznek. A mérnök, amikor egy kevéssé magához tért, azt mondta, hogy a feleségét gyanúsítja mérgekveréssel. E nyilatkozat alapján a rendőrség házkutatást tartott Blancknénál, de a kutatásnak semmi terhelő eredménye nem volt. Az asszony azt mondja, hogy férje az egész mérgezési históriát maga rendezte, hogy okot találjon a válasra, amibe ő gyermekeik jövője miatt nem akar beleegyezni.

A vizsgálat megindult a rejtelmes ügyben, hogy kiderítse, vajjon melyik félnek van igaza.

Reflexio dr. Gyorgyevics Vladának

az utolsó Obrenovicsról kürtölt hazug hireire.

Ujvidék, 1903. augusztus hava.

Mindjárt a belgrádi rémes éjszaka után, — melyért minden egyes szerbnek, akiben csepp tisztesség, becsületérzés van, pirulnia kell, hogy Sándor király és Drága királyasszony gyilkosait nemzetéből valóknak vallja, — barátaim részéről fel lettem szólítva, hogy lebbentessek fel némely látyolt, mely Mihály fejedelemnek 1868-ban történt megölését mistikus homálylyal borítja.

Ezt egyelőre nem akartam megtenni, és most sem tenném meg, ha nem látuám, hogy egy elvetemült szerb államférfi, azon faradozik, hogy régebbi állásának segítségével egész Európát el akarta árasztani — a legképtelenebb valótlanságokkal.

Egy a szerbiai szerb viszonyokra vonatkozó hozzám intézett kérdésre boldogult gróf Andrássy Gyula külügyminiszternek a következőket írtam:

„Kegyelmes uram! Egy közönséges magyar parasztnak vagy egy magyarországi szerb parasztnak meggyőződéseim szerint, mint embernek több becsület és erkölcsi érzése van, mint bármely szerb miniszternek. „Épügy, mint ma Obrenovics legrajongóbb híve, holnap Karagyorgyevics kocsiját tolja és viszont megfordítva“.

Tisza Kálmán miniszterelnöknek ugyanezt mondtam, és hogy ezt az állításomat beigazoljam, a Karagyorgyevics Sándor herceg elleni büntetőperből leveleket és tanu vallomásokot idéztem és amellett utaltam egynémelyik személyre, akik Milán idejében annak hűségét alátalólták. Eltekintve attól, hogy Sándor király házassága és Drága királyasszonyt a királyi család mindegyik barátja elítélte, — én itt csakazzal a gáztettel akarok foglalkozni, melynél nagyobbat Európa színe előtt még ember nem mert követni.

Dr. Gyorgyevics Vladan volt miniszterelnök azt állítja, hogy Sándor király Knezevicset felbérlette volna, hogy Milán királyt, édes apját legyilkolja. Amit itt leírok, az színerany igazság és ezt betudom bizonyítani. Három hónappal Milán király ellen intézett utolsó merénylet előtt egy barátom azt mondta nekem, hogy Karagyorgyevics Péter herceg ügynökei által két ember lett felvéve, akik a legelső alkalommal Milánt és Sándor királyt megfogják ölni. Ezen két ember tartózkodási helyét is tudtam.

Ex privata diligentia nyomban megírtam ezt Milán királynak. Két nappal utóbb dr. Gyorgyevics Vladan akkori miniszterelnök egy detektívet küldött hozzám, melylyel minden komolyabb megbeszélést elkezdtem.

Nyomban ezután dr. Gyorgyevics Vladan miniszterelnöknek levelet írtam, melyben 4 fényképet és 30 forint utiköltséget kértem két megbízottam részére, akiknek a feladatuk lett volna, hogy a fényképek segítségével állapítsak meg, vajjon azok azonosok-e oly személyekkel, akik Belgrádból gyakran eljöttek, hogy összejövetelük alkalmával a felbérelt gyilkosokkal találkozzanak.

Az összejöveteleket nem tartották Ujvidéken. De mi történt!?

Dr. Gyorgyevics azt mondta Milán királynak: Ah! merényletről szó sincs, dr. Grujics csak fontoskodni akar. Mint általában ismert dolog, a Milán király ellen tervezett merényletet elkövették, de nem sikerült. Nos, a belgrádi gyalázatos tömeges gyilkosság után azt látom, hogy azoknak a neveit, akinek a fényképet annak idején elkértem, ma részben a jelenlegi kabinetnek tagjai, részben a gyilkosság elkövetői közt szerepelnek.

Most tisztelt becsületes exminiszterelnök ur, a ki a történelmet nem akarja meghamisítani és aki Európát nem akarja félrevezetetté hagyni, kérdem öntől, hogy az a négy egyén, akik a királyi pár lemészárlásánál résztvettek, ugyanez a négy volt annak idején is Sándor király részéről kiszemelve, hogy ezek fogadják fel Knezevicset, hogy meggyilkolja Milán királyt?

Ebből a magyarázó sorokból minden becsületes magyar ember láthatja, hogy mily megvetést érdemelnek dr. Gyorgyevics Vladan, a volt miniszterelnök, a becsületes férfiú adatai amelyekkel Európa szeméit akarta telehinteni.

Nem Obrenovicsék iránti rokonszenv birt e sorok megírására, hanem az emberiség, a becsületesség, a közérkölciség és az igazság vezérelt.

Mert az Obrenovicsok iránt érzett becsületességem 1868-ban Mihály fejedelem elhalálozásával szintén a sirba került.

Dr. Grujics János,
hirlapíró.

A sztrájkról.

(Csevegés.)

Manapság alig mulik el nap, melyen hirt ne hallanánk valami újabban kitörött sztrájkokról. Napjainkban már a tanárok is sztrájkolnak, mint legutóbb a würzburgi s nem sokkal előbb a strassburgi professzorok. Ha azt hisszük azonban, hogy ez az újabb kornak valami koros kinövése, akkor csalatkozunk, mert már az ősrégi időkben is sztrájkoltak, meg pedig Rómában. De hiszen ha a politika teren szecessziók és a hadiszolgálat megtagadása voltak az eszközök arra, hogy a plebs legfontosabb állampolgári jogait kiküzdje, méltán megfogamzhatott ugyanez az eszme valamelyik iparűzőnek a fejében is.

Remek példáját mondja el Livius az ilyen sztrájkoló kaszinak 9-ik könyve 30-ik fejezetében, 331-iki évben történt Krisztus urunk születése előtt, midőn Rómában a muzsikások érdemudis gárája sztrájkolt. A tibicinus-ek Numa Pompilius óta külön ösztökéltak, amelynek tagjai szorosan összetartottak, hogy előjogaik élvezetében megmaradhassanak. Ez előjogok közé tartozott többi között egy évről évre visszatérő fényes lakoma a Capitoliumon, még pedig: in aede Jovis. De hát 311-ben éppen nagyon takarékos censorok voltak a kormányon, akik egész rövidesen törölték a tibicinusok lakomájára szánt összeget az előirányzatból. De bizony megjárták. A tibicinusok erejével éppen nem számoltak.

Ezek rövidesen összekapálódtak, Rómának hátat fordítottak s gyalogszerrel a szomszédos Tibur-ba vándoroltak. A szegény rómaiaknak tehát nem marad senkijök, akik őket egyenkint lakomára hívták magukhozi lereszegítették őket, ami Livius szerint ugyan nem volt valami nehéz dolog, mert „vini avidum ferme hoc genus est“, végül az önmagukkal tehetetleneket szekerekre rakták s Rómába visszavitték.

Az azután megújított tárgyalások anynyiból eredményesek voltak, hogy a censorok engedtek s a lakmározni s inni még akkor is szerető muzsikások előjogaikat visszanyerték.

A középkorban is voltak sztrájkok

1351-ben Speverben a szövömunkások hagyták el a munkát, mert keveselték a bért, a kolmari péklegények sztrájkja meg éppen tíz évig tartott (1495—1505), amint ezt épületesen megírta Ernst Mummenhof „Der Handwerker“ című művében.

De ha érdekes is a régi időből ránk maradt ily história, mégis érdekesebbek az újabb időkben ugyanez a furesa, sokszor neveltséges okokból felidézett sztrájkok. Így a többi között, hogy az oly nagy szerepet játszó itókanál maradjunk, a Rokewood falunépe meg volt elégedve s nem kifogásolta sohasem, hogy a sörnek pintjét egy shillinggel kell fizetniök; természetes, hogy a sört kimérő tetemes vagyonra tehetett ilyképpen szert.

De egy szép napon valamelyik jómódu paraszt Melbourne-ből hazajövet elmesélte, hogy ott az alenasz pintje csak nyolcz pence s hogy ott sohasem is fizettek érte többet. Végig járta a kocsmákat, de egyetlenegyben sem került az itóka többbe. Rokewood lakóinak felnyitott a szemük s ennek nyomán megvillant az eszükből, hogyha Melbourne adhatja ölcsön a sört, Rokewood ezt még inkább teheti. Azonnal deputáció ment Rokewood községének előljároságához, hogy a sör árát azonnal szállítsák le. S midőn a község intervenciója sem vezetett ered-

ményre, a sörivók érdemes gárdája összegyűlt s nagy bölcsen arra a határozatra jutott, hogy addig egy csöp sört sem isznak, míg annak az ára a melbourni árra le nem szállítatik.

Néhány hétig Rokewood volt Viktória legjózanabb helysége. A korcsmák üresen állottak s a korcsmárosok nagyon hosszú és szomorú ábrázattal jártak-keltek tétlenül. A község szomjusága és a korcsmárosok pénzszomja közötti harc volt ez a sztrájk, Végre is engedett az egyik korcsmáros, utána a második és csak úgy tértek vissza a vendégek, hogy a korcsmárosok ünnepélyes fogadást tettek arra nézve, hogy a sör és bor ára többé emeltetni nem fog.

Százhusz bányamunkás Belgiumban nem régiben egy kísértet miatt mondta fel a munkát. Három ember valamelyik szűk tárnában dolgozván, egyszerre valami sötét alakot vélt látni, ami szerintük nem lehetett más, mint kísértet. Azonnal a föld színére siettek. Az előmunkás kinevette őket s munkájuk folytatására szólította fel őket. Mikor ezek nem tágitottak, elbocsáttattak a munkából, a többiek pedig hallván a történeteket, ugyancsak kijelentették, hogy nem dolgoznak tovább, míg csak a kísértet el nem távolítatik s társaik a munkába szintén felvétnének.

Tíz napig szünetelt a munka s minden újabb nap újabb és nagyobb rettenetes tulajdonságokkal ruházta fel a látott kísértetet. Végre a bányatulajdonos a községnek „boszorkányüzőjét” felfogadta, ki, persze rendőri segédlettel, a kísértet elűzésére a tárnába leszállott s a kísértetet kereste. Kísértetet persze nem találtak. Mindazonáltal a föld felszínére jöve leírták, hogy a rövid tárna hogy a rövid tárna végében ott találtak gubbaszkodva a sarokban s vitriollal leöntötték, tönkretették. Veszedelemes dolog volt ugyan főképp a tárnában az ilyen játék; de a sztrájkolók végképp megnyugodtak, meg voltak elégedve s másnapon ismét munkába álltak.

Különös véletlen, de a Doverben épülő új rakodópart munkálatainál néhány hónappal ezelőtt ugyancsak valami kísérlet okozta a munka részleges beszüntetését. Valamelyik napon egy csomó kő esett egy munkásra, aki azonnal szörnyet halt. Nemsokára ezen szomorú baleset után az egyik munkás azt mesélte, hogy szerencsétlenül járt társuk szelleme megjelent előtte s elmondta, hogy a gonosz lelkek vették hatalmukba az egész rakodópartot s annak összes munkálatait s nem is lesznek nyugton addig míg csak több ember nem esik áldozatul a hatalmuknak.

Mi sem természetesebb, minthogy ez a história azonnal közszájon forgott s a munkások nagy része azonnal megszökött. Az okosabbak azonban megmaradtak s folytatták a munkát, ami azonban meg nem akadályozta azt, hogy a szellemjárás történetek a doveri rakparton túl is sok hívőre talált.

A pittsburgi bányák nyolczvan embere sztrájkot jelentett be — egy macska miatt. Ez a kedves czirmos a munkások kitüntetés kedvence volt s közös tulajdonuknak tekintették. Nagyon jól érezte magát czirmos ő nagysága s meg is hizott egy kicsit a sok nyalánkságtól es csemegétől, amit az emberek ebédjéből kapott. De a legnagyobb érnét mégis csak az képezte — az ő szemükben legalább — hogy mindenképpen kedvükre viselkedett, amennyiben kedvenc etele volt a sörbe vagy borba mártott kenyér, amitől mindennap berugott s hogy ittasságában elkövetett mókáin a bányászok majd halálra nevétek magukat, a saját maguk viselkedésére ismervén hasonló körülmények között. Egy szép napon aztán kedvencüket valaki megmérgezte. Kétségtelennek látszott,

hogy egyik újabb munkás követhette el ezt a gyilkosságot s gyanu azok ellen irányult, kik néhány nap előtt panaszkodtak, hogy a macska ellopta ebédjük egy részét. Miután nem volt semmi bizonyíték s nem volt nyílt uton vádolható gonosztevő s a bányatulajdonos ártatlanokat büntetni nem akart, a munkások mind beszüntették a munkát azzal, hogy nem dolgoznak addig, míg a macskagyilkost ki nem kutatják s a munkából el nem csapják. Végre a gyanuba vett három egyénnek kellett odább állni, bár a bűn rájuk nem bizonyult. A munkások aztán munkába álltak s egy másik — bár nem olyan tanulékony és vig — cziczában találtak vigasztalást. De az öreg czirmos ilyen-téknéppí erőszakos halála a bányászoknak 10,080 koronájukba került. Ennyit tett ki az elvesztett keresetük.

CSARNOK.

II. Rákóczi Ferencz fejedelem.

(Regényes történet.) (43.)

Irta: ifjabb Móríc z Pál.

(A majthényi fegyverletétel.)

A vuklis Pálfi már ekkor Károlyit a császár partjára csabította, elkövetkezett az idő, midőn Károlyi lemellte az álarcot. A fejedelem ugyanis, míg egyrészt a czár embereivel tárgyalt, másrészt a béke irányában sem mulasztott lépést. Husztra országgyűlést hirdettetett, melyen igerte, hogy ő maga is megjelen és hogy aláveti magát a nemzet végzéseinek.

Ezt azonban Károlyi, sem Pálfi nem akarták bevárni. Félték, ha Rákóczi visszajő, majd újból felébreszti a nemzetet. Azért Károlyi egész önkényüleg saját birtokára, Nagy-Károlyba tette át az ülést, a honnét már alig két mérföldre császári sereg táborozott. Innét tudatta, hogy már e béke pontokat is elfogadták, csak a fejedelem megerősítési aláírása hiányzik. Színelég meghívta a fejedelmet, hogy jöjjön.

Rákóczi árulásnak bélyegezte ezt az eljárást, mert még a szövetség tanácsából sem volt főember Károlyi mellett, aki teljesen önkényüleg járt el. És Rákóczi a saját becsülete, a haza szent ügye iránti kötelességből tiltakozott a törvényellenes tanácskozások ellen. Aláírását megtagadta.

De e heves kiáltvány elhangzott. Károlyi 1711. április hó 30-dik napián Pállival együtt leszakította az árulás gyümölcsét. Ekkor történt a majthényi mezőn a fegyverletétel, ahol Károlyi 15,000 kurucz vitézzel rakatta le a fegyvert. A fegyvereket, dobokat, egyéb hadi eszközöket és zászlókat egy csomóba raktak. A vén kuruczok könnyes szemüket törölgették. Kimondották: — Ez árulás! Azonban a többség letette a hódolati esküt és mint a régi kurucz nóta mondja: — Dobos már dobolhat, Rákóczi unszolhat: Rajta, rajta, rajta! . . . A tábor, a tábor — zászlóit lehajlja a majthényi páston, — szegény kurucz tábor . . . Hajh, Károlyi Sándor!

(Rákóczy a bujdosást választja.)

Minden jót ígért az osztrák. Teljes bocsánatot és a jószágok visszaadását. Rákóczi is teljes bocsánatot nyert. A békelevél viszhelyezte „méltósága kincseibe, minden birtokába.” roppant jóvedelmét tetszése szerint költöthette otthon, vagy a külföldön. — Csak azt kötötték ki vele szemben, hogy a béke oklevelet írja alá, a hűség esküt tegye le, várába pedig fogadja be a német katonát.

De Rákóczi a békekötés ellen ünnepélyesen tiltakozott. Minden személyét illető előnyt visszautasított. A béke aláírását, mint a hódolati esküt megtagadta. A hű hadvezérek s tanácsosok mind elkísérték a bujdosásba. A kesergő országban mihamar danol-gatták, mit Rákóczi Ferencz bucsudalának neveznek. Az utolsó versszakát mindjárt ide írom.

Nincs már énnékem
Semmi reménységem;
Magszakad a szívem
— Azt igen jól érzem —
Érted rab országom . . .
Vizeid folyását,
Erdeid nyilását,
Mezeid kalászat,
Lovam lába nyomát
Te áldott földeden
Én sohasem látom.

— Folyt. köv. —

OOO-OOO-OO-OOOOOOOO
Ritka alkalom!!
 Leszállított árak!
Finom francia batiszt
 divatos uj mintákban
 27 és 32 kr.
Francia delinek
 divatos uj mintákban
 37 és 45 kr.
Jó mosó zefirek
 15 és 19 kr.
Bosznay J. és Társa
 divatáruházában
 Debreczen, Kossuth-u. 5.
 OOOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

1054—1903 v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 237/7—1903. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Jászkerületi népbank részére Koncz Ákos és neje, ugyözvegy Balogh Sándorné debreczeni lakosoktól 90 kor. tőke, ennek 1902. évi nov. 12-től számítandó 6% kamatai és eddig összesen 180 k. 94 f. perköltés erejéig 1903. é. február hó 1-én biróilag felüifoglalt és 2736 kor. becsült butorok, és egyéb ingóságok 1903. évi aug. hó 18-án d. u. 3 órakor kezdetét veendő s alperesek lakásán, nagyerdei 2 sz. városi villában megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizet s mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1903. évi jul. 18-án.

Oláh Géza bir. kiküldött.

Gróf Dégenfeld József és dr. Bal-
kányi Miklós

Erzsébet szőlő telepének

elárúsító helyisége

DEBRECZENBEN

Simonffy-utcai 1-ső számú városi bérház
3-ik sz. bolthelyiségében

MEGNYILT

s naponként

friss csemege szőlő

olesón kapható.

Hajduvármegyében

Debreczenhez közel egy **italméréshez** (ki-
tűnő üzlet, 16—20.000 kor. forgalommal) és
ezzel kapcsolatos nagyobb szabású termény-
üzlethez társ kerestetik. Esetleg az illető
meg is veheti. Szükséges tőke 10.000 kor.
Czím a kiadóhivatalban.

Kopir könyvek

szabadalmazott, kitehető regiszterrel (igen
ezélszerű) 1000 lapos 2 frt 20 kr. 500 lapos
1 frt 20 kr-ért beszerezhető Hoffman és
Kronovitz könyvnyomdájában Piacz-utca 49.

Czímzéseket, német, magyar
fordítást és más
hasonló otthon elvégezhető írásbeli munká-
latokat teljesít egy, e téren szakavatott
egyén. Szíves megkeresések e lap kiadóhi-
vatalába kéretnek. „German Hongrie” czímen.

Hordó eladás.

Miután a Debreczeni Szőlő és Bortermelő Szövet-
kezet 10,000 hektoliter ezement hordókat építettett

1000 darab fahordót,

melyek legnagyobb részben az utóbbi két
év alatt szereztettek be, bocsát eladásra.

**Az árak helyben hektoliterenként
3—6 korona.**

Ugyanott eladó még mintegy **1000 hektoliter
1901. és 1902. évi bor,** — valamint **300
hold szőlő ez évi termése.**

Bővebb értesítést ad a

Debreczeni Szőlő és Bortermelő Szövetkezet
Simonffy-utca (városi bérház) 2 szám.

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoriuma a »Kigyó«-hoz

Debreczenben, Főtér 31. sz.

Ajánlja a következő, közkeveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème

arcszépítő s bőrapoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan,
nem zsiroz, tehát nappal is használható s az arcznak üde-
séget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arcot tisztí-
tja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható arcvörös-
ség, májfolt, sömör, szeplő s egyéb bőrtisztatlanságnál.

— 1 tégely Harmat crème ára 1 korona. —

A kréméhez használandó poudér, a

Harmat-arcpor,

mely az arcznak üde, ifju színt kölcsönöz; három féle szín-
ben kapható u. m. fehér, rózsás s crème színben. Kötő
illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik
minden más készítménnyel. — Jól tapad és igen jól fed.

Próbadoboz ára 50 fillér Nagyobb dobozó 1 és 2 korona.

A Mollitergin

a legkiválóbb arc s különösen kez bőr-ápoló folyadék, mely
a bőrnek selyemszerű lágyaságot, bársonyszerű finomságot
kölcsönöz. Fehériti az arc- s kéz-bőrt. Teljesen ártalmatlan.
Nem zsíros s nem piszkítja a ruhát. Hatása bamulatos és
rögtöni! Napégette vagy szélkífujta kezeket vagy arcbőrt a
legrövidebb idő alatt üdév, finommá tesz. Megbarnult keze-
ket eldurvult kezűt fehérré, puhává változtat.

Egy üveg Mollitergin ára 1 korona.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekből.

Dr. Borsos-féle Növényi Hajszesz.

Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását, a haj-
végek megtörését s megóvja a fejbőr-betegségektől. Illata kel-
lemes. Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem zsíros, nem
piszkítja a fehérműt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a
hajnövést!

— 1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona. —

Dr. Borsos-féle Növényi Hajkenőcs.

Azok részére, kik a folyadékot nem kedvelik s inkább a
kenőcsnek barátai, készült ugyanolyan ható anyagból s ugyan
olyan kiváló hatású hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz
Ezen hajkenőcs is teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!

— 1 tégely Hajkenőcs ára 1 korona. —

A Mihalovits-féle

Iztelen Csukamájolaj

teljesen iztelen s szagtalan készítmény, mely undort nem
okoz s e végből a gyermekek azt szívesen szedik.

A Mihalovits féle

China-bor.
China-vas-bor.
Condurangó-bor.
Pepsin-bor

1 üveg ára
1 kor. 60 fill.

Szomorodni borból kiváló gonddal készült gyógyborok, me-
lyek gyógyérték tekintetében versenyeznek minden e nemű
készítménnyel.

Az általam legpontosabban összeállított és tekintélyes orvosok által aján-
lott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszer-
üzletben, valamint gyógyszer-táramban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 kr.

— Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek. —

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

Tóth Béla gyógyszer-tára és illatszerraktára
DEBRECZENBEN (Tisza palota.)



Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostávat szemben.